

ditt dagbladsskrifveri hade haft ett menligt inflytande på din bok; du hade derigenom kommit att taga parti, och detta, mente han, skulle i betydlig grad hindrat ett opartskt afvägande af skälen mot och med i Representationsfrågan. – Jag längtar, som fogeln efter dag, att få läsa en Recension, af Bergfalk, så att Du kunde komma i tillfälle att förklara Dig, ty den mannen måste förtjena ett svar. Hvad deremot Aftonblads redactionen har att säga, kan icke betyda mycket, hvarken för författaren eller förläggaren. De, som kunna läsa en sådan bok med nytta, rätta sig ej mycket efter Aftonbladets förmenanden. Jag var i förra veckan upp till Hierta och fann der i bureauen din bok liggande på bordet, fullkluttrad med blyertstecken och långa skrifna ramsor i margerna och under texten. Det vore roligt, sade jag, om Herrarne ville göra allvar af saken, så att hon kunde komma rätt under discussion. Nog hade Herrarne, tycker jag, kunnat hålla inne med sina förutsättningar om en Statslära enkom för Finnland eller Ryssland. – Nej, det måste fram, ty boken hvimlar af fiendtligheter mot tidens progressiva bemödanden, af hvilka knappt ett enda funnit nåd för hans ögon. – Herrarne böra se sig före, om de rätt förstå Snellman, först innan de bryta stafven öfver honom; men allt blir godt, om Herrarne blott skrifva så, att en hederlig man kan svara derpå. –

10

20

Skada, evinnerlig skada var, att jag icke skickade 100 Exemplar till Wasenius, såsom jag först ämnade; men jag hoppas, lånen icke skola hindra framtida afsättning; man åtnöjer sig ej med att läsa en sådan bok blott *en gång*. Skall bli roligt att se, hvad de herrarne nu tilltro sig att requirera.

Din Vän Zacharias Hæggström

P. S. Min gumma hade ämnat skrifva i dag; men hon är icke rätt rask och ber mig hjertligen helsa Dig; likaså syster, som tackar för brevet, och Barnen. De må alla, Gudi lof! väl, utom Mamma, som legat till sängs på f. m., men var uppe till middagen.

30

57 E. F. HÆGGSTRÖM – J. V. SNELLMAN I. V 1843
HUB, JVS handskriftssamling

Stockholm Den 1:sta Majj 1843.

40

Min Goda vän Magister Snellman!

Mina tankar hafva i dag omöjeligen kunnat lämna vår saknade vän! vår *goda* allas vår *goda* Magister Snellman. Denna dagen – för ett år sedan, påminner oss om så myckett. Vi sitta nu Faster och jag i år 1. Majj liksom i fjol 1. Majj hemma – med den skilnaden, att flickorna och pappa äfven äro hemma. – Ingen Farbror Snellman kommer nu och lockar ut dem till glädje – eller för att roa dem; ingen farbror Snellman kommer heller till oss senare på aftonen och sprider glädje för oss och alla i vår lilla boning. Ej får Magister Snellman nu undra om jag griper till pännan för att åtminstone skrifteligen en stund få språka med den vi alla så innerligen hålla af. Faster och jag hafva visserligen hela dagen då vi kommit tillsammans talat om vår *vän*, men det var mig ej fyllest – jag måste gå upp till min älskade Zachris bekänna för honom hvad som låg mig om hjertat – och då jag sade honom: jag har

50

ingen ro förr än jag får skriva till Farbror Snellman så lämnade Zachris mig leende detta papper och sade: ja så skriv då min lilla Gumma, du kan ej göra något bättre på första Maj – sedan skall jag komma ned och dricka ett glas punch till Farbror Snellmans minne och hogkomst; du minnes nog sade Zachris vidare, huru vi i fjol 1. Maj kom i tillfälle att skåda in i djupet af hans goda själ och hjerta och se, huru mycket barnasinne och ren kärlek der bodde. – Ja Goda Mag. Snellman, alldrig alldrig kunna vi glömma den dagen – och ännu mindre *Den* som var föremålet för allas vår beundran och tillgifvenhet.

10 Klockan slår just nu 7. Faster sitter och förhör sin lilla Nanna pappa väntas ned var minut, Fia stika på svarta sikes spetsar ämnade åt Faster – och Lotten läser på sin Tyska läxa till morgondagen. Hugo räknar på sina 6 vittnar som han fått af mamma, 1 maj till ära, men Iwar har sina redan förvarade i sin sparbössa. Jag glömde att i de få rader jag sist skref till Mag. Snellman frambara alla barnens kärleksfulla tacksägelse till deras goda Farbror Snellman för pengarna de genom pappa fått emottaga från deras bästa vän! Jag skulle velat gifva mycket för att vid detta tillfälle fått hafva Magister Snellman närvarande, för att åskåda den glädje som bereddes dem genom denna gåfva.

20 Jag kunde ej tillbakahålla en tår – och en tacksam suck och innerlig bön om sällhet och välgång sände jag till Gud för Magister Snellman, som, ehuru så långt borta – – ändå tänckte på, att göra barnen fröjd glädje. *Hå hå suckade nu Faster, vi få alldrig se Honom mer!* Men jag går ej in derpå – jag lefver på det glada hoppet att snart få se *Honom!* (Farbror Snellman snälla.) Hvarföre finnes ej i hela Stockholm en sådan Farbror Snellman? – Nej! för att ingen Sådan Farbror Snellman finnes i hela världen mer än i Hälsingforss. – – 7

Vi hafva i dag det vackraste väder, vi på länge haft någon första Maj. Stora skockar med folk sträfvä förbi fenstren på vår gata, förmodeligen till allas samlings plats Djurgården. Calle gick ock ditåt, men skulle komma snart igen för att berätta oss hvad han sett och förnummit. Jag undrar just hvad Magister Snellman gör i dag – se det skulle vara roligt veta. – I morgon skall jag låta börja arbeta i trädgården, obetydligt äro buskarna ännu utsprukna – men *löfkojorna och Resedan blommar värkeligen i förmaksfönstren* – och ändå ingen Farbror Snellman som intresserar sig för dem – eller gör dm den äran att njuta af dess fina doft! Du skall tala om att vi väntar Friherrinnan Knorring hit till Stockholm sade nu Zachris. – ja – vi göra det, och Hon har loft, att äfven glädja oss med en visit. – Ack så mycket jag nu hade att tala om, blott jag kunde komma ihog allt och finge vara ostörd sedan, men det skall Farbror tro, är någonting rart. Barnen stora och små springa och stöija omkring mig, så jag är litet yr i hufvudet. – Den ena skriker på en bok, den andra på en blyärts penna. Farbror Calle kom nu hem och prisade ej mycket sin färd för damm och folkträngsel. se så! nu kom Zachris ned, det ropas på pounx, kl. är 8:ta och skymning, adjö för denna gång. –

40

9:de Maj. kl 4 eft mid(dag). Vi har just nu ätit vår lilla middag och Zachris fråga om jag har mitt bref färdigt till Magister Snellman. – Jo nu får jag brottom – om jag skall få utaf detta bref, för att sedan efter några veckor få börja vänta och hoppas på att åter få se några rader från vännen Snellman. Men hvarmed skall jag väl börja – Jo – med att beklaga mig öfver det mina julklappar från pappa Zachris ej voro många, och klädningstyget var alldeles intet *vackert* ty jag fick ej *ndgot*, har väl Farbror hört maken – men så är det värkeligen. – Dock blef jag ej utan: jag fick en vacker svart silkes sammets hatt men utan blommor,

50

ty jag ville ej hafva några. – Gumman börjar blifva gammal och tycker ej det är värt mer, att styra ut sig. Af Faster fick jag mycket, många och vackra saker. Hon är alltid den, som tänker på hvad jag bäst behöfver, och spar ej möda eller kostnad, för att få fängna och glädja – med ett ord Hon hade ej glömt någon – och hade vi bara haft Mag. Snellman här, så kan jag slå vad att Mag. Snellman ej blifvit utan. Mer än en gång har vi väl beklagat oss öfver att Mag. Snellman ej finnes hos oss. – jag tycker värkeligen att söndagar nu mera ej äro så trifliga, ej heller min Zachris så glad och upprymd. Det drickes väl en och annan gång ännu ett glas vin vid söndags bordet till middagen, men med den innerliga gläde som ett glas vin tömdes till skål för Mag. Snellman har ej, sedan Magister Snellman for något glas blifvit druckit. Ansjovis finnes visserligen ännu på smörgås bordet, men ingen som så prisar den såsom

10

Bror Bergström är nu den som har den äran, föra värdinnan från och till bordet söndags middagarna, och ibland Notarjen Brink, som nu läser Engelska med Fia onsdagar och Söndagar. Jag mins ej om Han hade börjat der med då Mag. Snellman änu var hos oss. Lotten och Nanna har nu börjat Sin skolgång hos Mamsell Lindstedt. Der råder mycken ordning och undervisning lär vara mer än vanligt grundlig och bra. Gossarna gå i Skolan hos Fru Benckert ännu, få se om ej Hugo får börja hos Magister Winberg till hösten. Hugo är klen och mycket sensible men har lätt för att fatta och lära. Iwar äfven så, han tar allting mera trankilt och är munter och glad ständigt. Arwid bjuder väl till att säga allting, men otydligt, han är mycket ostyrig och odygdig men allas favorit ändå, så att ännu har han ej få smaka på riset. Han fyllde 2 år den 10 Mars.

20

Horster med Fru har i dag varit hos oss för att taga afsked, (***) om måndag. Gud gifve dem all lycka och välgång, stor saknad blir efter dem – men det måste så vara här i världen. – Hanna Blachet gifter sig till hösten – och få se om ej Faster Frdrika och Calle står brudfolk till våren. Kom då på brölopp goda Magister Snellman, vi skola ställa till så trifligt det låter sig gjöra. – Vi vänta nu till nästa Söndag gamla goda vänner från Småland. – jag minnes ej om jag någonsin talt om Prosten Svenssons. Fruen är min bästa och älsta vän här på orten, och Svensson är Zachris vän sedan de voro i Tyskland. Ack hvad jag längtar att få träffa dem. Det är nu åtta år sedan vi sist sågo hvarandra.

30

Faster Frødrika ber mig så innerligen helsa Farbror Snellman. – Hon tackar så mycket för kärkomna brefvet, och gläder sig nu på förhand åt, huru Hon skall få vänta bref från Farbror Snellman då hon blir Fru, till dess lär Hon väl *stackars flicka* få vara utan bref från Farbror Snellman – och det – för att hon råkat på att blifva fästmö. Jag märker nog att det är bättre vara Fru ty då få man både skrifva bref – och vänta bref.

40

Nu kom Zachris så hjertinnerligen glad och frågade om ej mit bref var färdigt. jag slutar således med kära helsingar från oss alla till vår älskvärda goda vän – Magister Snellman, och beder af hjertat att ej för länge blifva glömd med några rader. Tänk ofta på oss alla! derom beder med sann vänskap

50

Eva Hæggström